

Περὶ Αλεξάνδρου Μωραϊτίδου κ. α. περίεργων δαιμονίων

Του Β.Π.Καραγιάννη

Η κλίμαξ, οιονεί Βιβλική, του Ιωάννου Σιναΐτης ας πούμε, αρχίζει από τον αρσανά και ανεβαίνει έως ύψους 300 τόσων μέτρων. Κατονώκια γαρ, βάλε και λογάρισε. Ελευκιδές το μονοπάτι. Τ' ανέβηκα άπαξ κι εκουράστηκε ως κι η ψυχή μου, έχυσα μαύρον ιδρώτα –μήπως και δάκρυ; Πήγα να πέσω καταγής, να χάσω την ανθρωπινή αξιοπρέπεια μου δηλονότι. Στο τέλος της εσερνόμην, αλλά έφτασα.

Εκτοτε είδα πολλές φορές την αρχή της ότε περιπλέων αγιώνυμον Ορος, ότε θωπεύων ποδαρισίτι τη λήξη της, όταν ημίωρος προσκυνητής της Σκήτης των Δανηλαίων πλέον, αλλά μονοήμερος κάτοικος της γείτονης της φιλάτης μικράς αγίας Αννης, την προσπερνούσα, οδεύων στο Καθολικό της και θυμόμουν, νοσταλγούσα εκείνους τους αρχαίους καιρούς της α' εισόδου μου και μετά εκεί, όταν ήμην και κανονικά νέος.

Τότε μουλαράς της (Βορδονάρης ασεβέστατε), ήταν ο πατήρ Στέφανος λεπτοφυής με μαύρα μαλλιά και γένια, τώρα, φέτος δηλαδή, ο ίδιος πάλι, γέρων, όχι πολίος αλλά Γλυκοστέφανος - όπως ο πας εις αντίστοιχος των μαρτύρων στο Συναξαριστή του Αη-Νικόδημου του αγιορείτη όπου «έλαβεν στέφανον δόξης κ.λπ.». Λευκανθείς μεν αλλά εξαγιασθείς σίγουρα εν ζωή από το αέναο ανέβα της ψυχής και κατέβα του σώματος. Κάηκαν όλα τα λίπη στο κορμί και την ψυχή. Ποιά λίπη δηλαδή κυρίως απέλιπεν πάσα λύπη σώματος κι επιθυμία γήινη, μόνον δε Κύριον γνώριζε κι αναγνωρίζει στην υπαρέξή του. Αυτή κι αν είναι σκάλα τ' ουρανού την οποία ανεβαίνουνσι άγγελιοι και κατεβαίνουνσι δαίμονες, στο μέσον της δε ο άνθρωπος, αυτή η φουκαριάρα έλλογη υπαρέξη που περιδινίζεται μεταξύ ουρανού και γης εξωλογικά και πνευματικά, αλλά ορθολογικά ανήκει στις γης τα χώματα, τους σκάληκες και στη μνήμη των άλλων, αποκλειστικά.

- Οχι, ανώφελε δεν είναι έτσι...

Στην τράπεζα κάτι σαν τραχανάς έγχρωμος μας χόρτασε και ένας εικονικός γέρων Ανδρόνικος μας κοιτούσε. Αλλά ποιός ήταν αυτός; Μη και ο συγγραφέας;

- Σαφώς!

Σουγιάς κολοκοτρωνέικος, διπλωμένο το ηγιασμένο γερόντιον, ο Δικαίος Μόδεστος, μας ευλόγησε. Στο Απόδειπνο κουρνιασμένος, χωνεμένος στον εαυτό του στο μέσον της μικρής εκκλησίας, μαύρος σαν νύχτα, κάτι ψυθύριζε, ταπεινότερος βρούου.

- Ευλόγησον...

Μου τον θύμισε ο κυρ' Νίκος, - είπαμε, ο μόνιμος συνοδός μέχρι πρότινος κι αρχηγός τιμής ένεκεν της συνοδείας, αλλά μόλις του αφηρέθη, του καιρού παραγενομένου, η ηγεσία της, εγκατέλειψε ταύτην...

«Αύριον είναι του Μόδεστου, τον θυμάσαι εκεί πάνω στον οίκο των ζωγράφων», μου είπε ημκλώθων την κεφαλή από το στασίδι του προς το δικό μου, επί των οποίων αγραλούμε ψυχικά, αυτός καθ' εκάστην κι ημείς στη χάρη ίσως και στη φέξη. Παρακείμενος στο στασίδι των εσπερινών στον καθεδρικό, ο μετρίως ευήθης και περί των φαρμάκων επιστήμων τρίφτης, όστις κατατρίβει τα πανταλόνια του στα στασίδια των ναών (δεν αφήνει κανέναν «αλειτούργητον») από το πολύ περί της θρησκείας σέβας του, διαδακτυλιζών συνεχώς και νευρικά κομβοσχοίνιον προσευχών, στο δε ναύδριον της Μεταμόρφωσης, κάτι ωσάν συνεπίτροπος, δεν αφήνει ν' ανασάνει κερύ προσευχής ή ρουτίνας, όλα τα σβήνει αδιακρίτως μόλις τ' ανάψει ο πιστός. Αυτός μας είπε, το λοιπόν, πως του γερόντιον πριν λίγα χρόνια το τσίμπησε

έχιδνα - οχιά δηλαδή- αγιονορείτικη, τον πήραν δε μ' ελικόπτερο στα πολιτισμένα νοσοκομεία και εσώθηκεν. Που βρήκε η κατηγοραμένη αίμα σ' αυτό το άθυρμα ανθρόπου, του οποίου το σώμα μόνον τραύματα ψυχής και προσευχές έφευρεν. Ας είναι...

*

Τον θυμήθηκα, αλλά εκεί τότε ήμουν νοερός με τον άλλον της Σκήτης περαστικόν, τον Αλέξανδρον Μωραϊτίδην κατά κόσμον γραμματών και διηγημάτων, αλλά μοναχόν Ανδρόνικον, στο τέλος του είναι του στη Σκιάθο και τη μονή Ευαγγελιστριάς. Στον κόσμο των αγγελικών πτερωμάτων, να βάζει ευλογητός, να ψέλνει και να κανοναρχεί σ' όλα των ακολουθιών τα πάρεργα, τόσον συνήθη, αλλά πάντα σαν πρώτη φορά να τ' ακούς και να τα βιώνεις -όπως συμβαίνει επί έρωτος που θαρρείς ή που λεν πως όλα σαν πρώτη φορά νομίζεις ότι σου συμβαίνουν. Φευ! Τότε ακόμα δεν είχε παγκοσμιοποιηθεί ο ζωγραφικός οίκος όταν τον έφεραν εκεί του «Βορηά τα κύματα» και την άραζε μακάριος, αφού το 'σκαζε από τη νέα Βαβυλώνα προς το Ορος και πέρα δώθε το πήγαινε, έγραφε και δημοσίευε κι ελογιαζόταν ποικιλοτρόπως τιμών και τιμώμενος από τους συγκαίριούς του. Ηδη είχε φύγει και ο άλλος -αυτός κι αν ήταν Αλέξανδρος- τον οποίο μεν προσπερνούσε σε λογιούσνη, έπονταν όμως μακράν αυτού στην ποίηση του λόγου του, και τον ακολουθούσε κατά πόδας στα συγγραφικά και στα κατά αναλόγιον ψαλτικά του.

«Τα Κατονώκια είναι το ερημικώτατον μέρος του Αθωνος, η Ερημος, ως αποκαλείται κοινώς, μακράν των κέντρων και των συγκοινωνιών, ένθα απεσύρθησαν οικούντες εις σπηλαιώδεις καλύβας, ταπεινά και ευτελή κελλιά, ι ηρηχασταί του Αθωνος, οι ποθούντες την άκρα ησυχίαν, ίνα αποκτήσωσι την απαιτουμένην από των παθών κάθαρσιν, την τόσον υμνουμένην υπό του Μεγάλου Βασιλείου διδάσκοντος αξιωματικώς: «Ησυχία αρχή καθάρσεως...». Γράφει στο «Υπεράνω των νεφελών» κεφάλαιον εκεί στο μόλις μνημονευθέν ταξιδιωτικόν «Με του Βορηά τα κύματα» που τον έφευρναν σε διάφορους τόπους της Ελλάδος αλλά και της ξένης σχεδόν πάντα ατμοσφαικώς.

«...Την επαύριον, μετά την Ακολουθίαν του Ορθου, ήτις έληξε προ της ανατολής του ηλίου, επειδή η Καλύβη του Γέροντος Δανιήλ στερείται ναού, ως είπομεν, μετέβημεν πεζή εις την ερημικήν Καλύβην του μεγάλου Πνευματικού παπά Γρηγορίου, ίνα ακούσωμεν την θείαν Λειτουργίαν επί τη μνήμη της αγίας Μαγδαληνης. Η Καλύβη αυτή κείται εις την μικράν αγίαν Ανναν, επί υγρας σπηλαιώδους πτυχής, απέχει δε στάδια τινά προς δυσμάς. Η οδός πετρώδης, δροσισμένη από την πάχνην του όρθου, αλλά ομαλή λίαν, η δε πορεία μας την πρωινήν εκείνην ώραν λίαν ευχάριστος. Ο ναός τιμώμενος εις μνήμην Κοιμήσεως της Θεοτόκου είναι εσφηνωμένος επί του βράχου...»

Και είναι αυτό το ναύδριον τόσον αλλαγμένο (όπως κι όλη αυτή η ευλογημένη σουδα που γέμισε ομορφίες κτισμάτων και μοναχών ανθρόπων) μετά από τόσα χρόνια, στα οποία η Σκήτη έγινε θύλαξ θρυλικής, άγριας ωραιότητας, αυτή εκ φύσεως αλλ' κι εξ ανθρωπίνης συνθέσεως ήγουν του Δικαίου γερόντος Σπυριδωνος του καλλικέλαδου, και των αδελφών πατέρων Νεκταρίου, Προδρόμου, Ευθυμίου, Θεοδοσίου, Παντελήμονος, Γερασίμου, Γρηγορίου και Νικηφόρου ήδη μητροπολίτου νοτίου Αφρικής και άλλων ορθοδόξων περιχώρων- στην προστατευτική σκέψη και παρηγορητική προσευχή τους ας είμαστε. Ενα μεθυστικό από πνευματικήν ευωδία και θυμιάματος εξόχου, (εκ βοσβελία παρακαλώ) στάσιμον ενιαυσίας διακοπής του εγκόσμιου λιπαρού τρόπου μας, ένθα κυρίως βιώνουμε άπειρους εσπερινούς και αντίστοιχους όρθρους καθώς έγινε η προσκυνητήρια νήσος μας στο αγιορείτικο αρχιπέλαγος στο οποίο καταπλέουμε άπαξ του έτους ανοίξεως καιρού. Αυτό χάριν ενός

ζεύγους αρβύλων στρατιωτικών, δια των οποίων μας θεωρούν αδελφούς ου μην αλλά κι ελάσσονες ευεργέτες (οποία τιμή και χάρις ακόμα κι ως πρόθεση δι' ημάς αυτούς τους αναξίους) όχι προφανώς εκ της αρβυλοδωρίσεως ότι αυτή ήταν η αφορμή, αλλά για ό,τι ακολούθησε και σχέσιν είχε με το έργον του Γερασίμου, μέγα υμνογράφου της Ορθοδοξίας, του Μικραγιαννανίτη. Αλλά τι να κάναμε; Απλά έτσι τα οικονομήσαν οι διόσκουροι άγιοι προστάτες της Διονύσιος ρητωρ και Μητροφάνης και οι τρεις εγχώματοι εκεί όσοι Γεράσιμος, Διονύσιος, Μητροφάνης.

Κι είναι αυτό το ίδιο μονοπάτι που πήρε τότε ο φιλακόλουθος διηγηματογράφος, χωματόδρομος πλέον, που το περπατάς με κατεύθυνση τώρα από τη Σκήτη των Μικραγιαννανιτών Υμνογράφων, προς τη Σκήτη των Δανηλαίων ζωγράφων και πάλι πίσω, προσπερνώντας τη σχεδόν ξένη σου Σκήτη των Θωμαδών χρυσικών και χαλκουργών. Μετά τη μεσημεριανή τράπεζα επίσκεψη ράθυμη προς τα κει πατώντας καμιά ουρά ηγιασμένου όφεως, άμα λάχει φυσικά, όχι οχιάς, ότι η μια και μόνον που επιχωρίαζε εκεί δάγκωσε τον γέροντα Μόδεστο κι επειδή δεν είναι οικόσιτο ερπετό και έτσι δεν ευλογείτε από τον άγιο προστάτη των μεγάλων και μικρών σπιτικών ζώων, εξηλήφθη το γένος της από την πετροχώρα των Κατονωκιωτών μοναχών και καλογήρων (ή έτσι νομίζουμε δηλαδή).

*

Τότε που ο Μρτς πηγαينوερχόταν στην νυν ένδοξη Σκήτη των Δανηλαίων, τότε ήταν μόνον καλύβη του Γέροντος Δανιήλ (1846-19129) ιδρυτού της με τον οποίο άνοιξε πολλές πνευματικές παρτίδες. Αμέσως και ημείς ανοίγουμε τον α' τόμο (1901-1995) από το τρίτομον «Μέγα Γεροντικόν ενάρετων αγιορειτών του εικοστού αιώνας», εκδ. Μυγδονία, του μοναχού Μωυσεώς του ποιητού, εξόχου και πολυγραφοτάτου συγγραφέως, όστις μνημονεύει ως ακολούθως τη σχέση των δύο στο κεφάλαιον του για τον γέροντα Δανιήλ.

«Ο Γέρων Δ. είχε πνευματικό σύνδεσμο με τον λογοτέχνη Α. Μωραϊτίδη, τον μετέπειτα μοναχό Ανδρόνικο, ο οποίος τον χαρακτηρίζει ως «όχι πολυκτήμονα και πολύχρυσον πυργοδεσπότην, αλλά μοναχόν κατακουρασμένον», ο οποίος τους προσφέρει είτε ως επιδόρπιον "λόγους αποστάζοντας ουράνιον γλυκασμόν». Εγραφεν πάλιν ο Μρτς : «Όταν ήλθα εις το Άγιον Ορος ενόμιμα ότι ήγγισα τον Θεόν, αλλά όταν εγνώρισα τον Γέροντα Δανιήλ τότε αντιλήφθην πόσο μακρινά ήταν ο Θεός από εμέ».

Μπαινοβγαίνουμε επί 30 ετίαν ήδη εκεί. Τι είδαμε συν Θεώ, τι δεν είδαμε περί Θεού, τι εγνώσαμεν περί Θεού, Κύριος μόνον οίδη και η ανθρωπινή αδυναμία μας. Ομως επιμένουμε, περιπλέοντες κι οδοιπορούντες κάποτε δε και μουλαροεπιβιβαζόμενοι στο διαρκές ανεβοκατέβασμα σώματος και ψυχής -καλά το ίσιωμα δεν σας φτάνει; - Φαίνεται πως όχι.

*

Κατέβασα, το λοιπόν χωρίς σκάλα αλλά πατώντας σε μια απλή καρέγλα (καβαφικόν έκδοχον) από τον πάνω όροφο της οικιακής Βιβλιοθήκης, τους 8 τόμους, τομίδια δηλαδή, (χεριάζονται με μια παλάμη κάπως ανοιχτή) της έκδοσης των απάντων του Αλεξ. Μρτδ. Ι.Ν. Σιδέρη 1926, μικροί, λεπτόφυλοι, υποκίτρινοι. Εκδόσις τιμητική επί τη πεντηκονταετηρίδι του συγγραφέως όστις έλαβεν και το Εθνικόν Αριστείον γραμμάτων το 1914, κάτι σαν το σημερινό Κρατικό βραβείο λογοτεχνίας που εφέτος τσίμπησεν ο Αη Στράτηγος Θανάσης Βαλτινός.

Να τα περιεργαστώ εκ νέου, και σ' Αυτόν να αφεθώ ορισμένως ότι για τη φετινή Σύναξη της Φαιδράς Συντεχνίας Δυτικής Μακεδονίας ο προϊστάμενός της Αντώνιος Παπαβασιλείου, όρισεν θέμα της, τουλάχιστον της εντύπου εμφάσεως κι υπάρεξως της, τον

Αλεξ. Μωραϊτίδην. Τούτ' αυτό λαμβάνει τρόπον διεξαγωγής κατά μίμησιν («Μίμησις Χριστού...») εκείνης του Αλεξ. Ππδ. σε καπηλειά, καλή ώρα όπως στο διήγημα «Το Κουκούλωμα» όπου εις της φαιδράς συντεχνίας Εκείνου «... Ο Παναγής έφερε μαζί του, εις τα νυκτερινά υπό την Λεύκαν δείπνα, τότε 6 έως 7 δωδεκάδας χαψιά, πλέοντα έντός βαθείας πιατέλας με έκατόν δραμία λάδι και ανάλογον τριανταφυλλοξίδο, και ολάκερους σκεμπέδες παραγεμιστούς, σκληρούς ως πέτρα. Αλλά τό μάλλον εύνοούμενον φαγητόν του ήτο τό έξής: όλόκληρον χοιρίδιον παραγεμιστόν, με πολλούς σκόμβρους αντί σαλάτας, και ως επιδόρπιον χέλι ψητόν μετá φύλλων δάφνης στην σουβλά. Αυτά τα τρία, όμοιυ τραγόμενα, άπετέλουν τό ιδεώδες της γαστρονομίας... Κατόπιν όλοι όμοιυ έμβαοκαρίζοντο κ' έπλεον εις όνειρώδη ποταμόν ρητινίτου, υπό την αύραν τών θροούντων φύλλων».

Στην αρχή εξενίσθην ποσώς με το θέμα, αλλά αμέσως ενθουσιάθην εντελώς. Και ιδού τώρα προπαραμονές Χριστουγέννων, ενδιατρίβων στο φιλολόγιον τίποτά μου περί αυτού, αλλά στο νοσταλγικόν είναι του και είναι μου, το οποίο περιβρέχεται μάλλον από αναγνώσεις, λίγες δικές του, αλλά πολλές του όμορου μεγάλου Αλεξάνδρου. Όπως κι από τις συμπαραμαρτούσες γεύσεις και κοινές εμπειρίες από τ' αγιονορείτικά του ταξιδιωτικά και γραψίματα και τα ημέτερα εκεί βιούμενα.

Πρωί αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτριάς -Σάββατον κι ο καιρός δεν το χιόνισε ακόμα αλλά όλο προς τα κει να το πάει χωρίς και να το φέρνει - στον άγιο Δημήτριο περιμένων με φόβο το Μετά φόβου κι ενώ ο ουρολόγος ψάλτης διαβάζει χύμα τα περί Μεταλήψεως των αγιορειτών πατέρων, («Αναμένων επιστροφήν...») κείμενα. Χαζεύω στο τέμπλο τις μεγάλες εικόνες τις ιστορηθείσες στον οίκο Δανηλαίων μοναχών και καλλιτεχνών συν του επιχωρίου Γεωργίου Μρτο αγιογράφου και ψάλτη, -όλων των αγίων τ' αυτιά είναι της αυτής κοπής και θυμίζουν τα παραδοσιακά κλαδευτήρια. Δε λέω πως δεν έρχεται κιάλας κατά βέβηλον νουν, θραυσματικώ λόγω η ΜΕΤΑΛΗΨΗ, ποίημα της κ. Ιωάννας Μσλμδ. στίχοι τους οποίους αντιγράφω σώως αργοτερότερον: «Περικυκλώνω/την υδάτινην σκιά σου/Γονατίζω/ στους όρμους της,/για να μεταλάβω/σώμα και αίμα/εις άφεςιν αμαρτιών./ Προδοκώ ανάσταση/φντεύνοντας άστρα/ στα άλη των χαδιών σου». Ετσι γίνεται τελικά ή άλλως πως; Πίσω μου σας έχω εγκόσμια δαιμόνια...

Όλα μου τον θυμίζουν είμαι άλλωστε και στη σφαίρα του. Αλλά και πως να αποστασιοποιηθείς την σήμεραν από τον μεγάλο Αλλον εξαδέλφον -αυτή η συγγένεια παίρνει και δίνει στις μέρες μας άλλωστε- όστις στο περί «Φαιρακολυτριάς» του διήγημα έγραφε: «...Ω! επτάκις μόνον; Εβδομηκοντάκις επτά θα είχαν τώρα ανάγκην να περιζώσω τον ναόν της Αγίας Αναστασίας!... Τσοάκις είχε περιεζωσμένην την καρδίαν μου η άκανθα της πικράς αγάπης, τσοάκις την είχε περισφίγγει το ερπετόν πάθος, το δολερόν... ευλαβούμην να είπω εις την Αγίαν, ησυχνόμην να ομολογήσω προς εμαυτόν, ότι ήμην, οψέ ήδη της ηλικίας, λεία του πάθους και έρμαιον...»

Και παρακατιών, «Εκόλλησα το κηρίον τούτο εις το μανουάλιον, κ' εκάθισα εις εν των δύο ή τριών στασιδίων όσα υπήρχον δια να ξεκουρασθώ...Είτα ηθέλησα να γονυπετήσω, και προσπάθησα να δεηθώ αλλά ερρέμβάζον...» όπως στις επιχώρια αγίας Αννας τον προθάλαμο των αλούντων ψυχών κι οδόντων.

Ναι αλλά, «Εκει πάνω σε βρίσκει η ποίηση» ανταπαντούσε ο Τ. Πατριόκιος.

- Ε, και λοιπόν;

Φίνον μάλαμα

Αρρητος ο πλους,
αχόρταστος
η απόλαυσις,
τρυφερά η συγκίνησις

Αντώνης
Ν. Παπαβασιλείου

Ήταν μερακλής.

Ε, ναι. Δροσιζόμενος και δροσιζων.
Σκιαθίτικη στόφα.

Θες τα ταξιδιωτικά του, θες τα διηγήματα: από όποιο κοφίνι να διαλέξεις φίνον μάλαμα θα λάβεις.

Αλέξανδρος Μωραϊτίδης.

«Όσπερ βαρύ σαμάριον», άχαρις εργασία τον έριξε στην ξενιτιά. Κι αυτή σαν άλλη ταλιάγρα τον συνέθλιψε για να απολαμβάνουμε εμείς εσαεί το έλαιον του το εκλεκτόν.

Μετράω 10-15 τόμους Μωραϊτίδικους (Ξεύρεις καλέ μου αναγνώστη πως με διορθώνει ο επεξεργαστής κειμένου- τώρα δα- τη λέξη αυτή: μερακλίδικους ή ραχατλίδικους. Ταμάμ!) στα τρία πολυτίμητα σκιαθίτικα ράφια, πάνω από τον οντά μου. Απόλαυσις. Δουζένια της Πόλης. Πασχαλινήν φωταγωγίαν.

***

Ιούνιος 2002 των Αποστόλων στην Σκιάθο. Με την ομόζυγο (που λέει κι ο φίλος μου ο Σαγματάς), άρτι στεφανωθέντες. Στο Σπίτι Μουσείο του συνυπέροχου τριταξαδέλφου, αγοράζω του Χ.Β. Χειμωνά τομίδιο για τον Αλ. Μορτδη. Λίγο, λιγάκι οσμίστηκα την ευωδιά του. Θέλει περπάτημα η Μωραϊτίδικη νήσος. Ψάξιμο μέσα - έξω. Από το κατώγι - βιβλιοπωλείον του σπιτιού του Παπαδιαμάντη κανοναρχεί ο άλλος Αλέκος.

***

Στους Δανηλαίους εκεί στα Κατουνάκια και μετά στις Καρούς του παπαΣάββα το βιβλιοπωλείο. Με φίλους περπατάμε σοκάκια και κελιά που τα είδε και τα ιστόρησε. Οδηγός το ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ του, κορυφαίο των οδοιπορικών του.

***

Μια δεκαετία μετά, στη Χαλκιδική απολάμβανα εν ούζο, αναμένοντας τους υιούς. Διάβαζα με το μολυβάκι. Παρέα με τ' αλώνι του Γερο Δήμου, το περιβόητον, εκεί εις την εσχατιάν. (ΜΕ ΤΟΥ ΒΟΡΗΑ ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ, Σκιάθος).

«Τα ελέη του Θεού, γυιε μ'!». Και πράγματι κατακλυζόμουνα με χαρά ακλουθώντας από κοντά τον πρωτογεωργό, κοντό και παχύ, με έν πλατύγυρον σκιάδιον. Με τις φοραδίτσες του, κραδαίνει την μαστιγαν, ηχοβροντούσαν δεινώς...

Το βιβλίο με ακολούθησε και στο Κεντρί, στ' απόμερο καταφύγι, να ημερομετράει το τέλος του Θέρους.

Σκιάθος, Αθως, Σμύρνη με το τερέτισμα του ναργιλέ της. Σύρος: Καρβουνάς! Σταράς!

***

Ο μεγάλος Γέρων, ο ακούραστος διδάσκαλος, με τον απλούν παπαερεμίαν και τον γεροΠέτρον. Πα-πα-πα. Κι άλλες 356 σελίδες να'χα να χόρταινα. «Έστιλβεν από κεφαλής μέχρι ποδών εξ ευχαριστήσεως» ο γράφων.

Ο καλός μου παπαΚώστας στην Σκόπελο να ισοκρατεί Μωραϊτίδικα τις Σποράδες ολάκερες, τότε μαζεύνοντας ελιές, τότε παίρνοντας καιρό, τότε κρατώντας το κονδύλι ιεροπρεπώς.

Ευλογημένη σπορά.

***

Κόβω από το αμπέλι αυτό ηδύγευστο βότρυ τον λόγο του, να κεραστούμε και να αναπαυθούμε:

«Χαρά και αγαλλίασις εις το πλήρωμα, ότε εγένετο γνωστόν ότε επεράσθη εις τα χαρτιά και ο Μέλτος ο Μισακός...»

Εκεί δα τους έκαμνε τον δήμαρχον τον καπετάν-Πάτερον, πώς ετραβούσε τα ρακοβόλια επαν-πανωτού, εις εκείνο το μικρόν παντοπωλείον, από την 'πίσω πόρτα, ότε δραπετεύων από το συμβούλιον, μισοζαλισμένος, του οποίου αι συζητήσεις τον εστενοχώρουν πάντοτε, ως το καραντί των ταξειδιών του, εξεζαλιζετο εκεί, εις την πίσω πόρτα του μικρού μαγαζείου, όρθιος, ασθμαίνων ακόμη, από τας συζητήσεις. Κ' εκεί τους έκαμνε πάλιν τον προεστώτα εκείνον, οπού έψαλλεν εις τα δεξιά, εις τον χορόν της Εκκλησίας, σείων την κεφαλήν του προς τα επάνω, σαν να εφοβέριζε τους θόλους, έχων τας χείρας τους εμπепηγμένας εις την ζώνην του, ένθεν και ένθεν ως να ήθελε να τραβήξη δύο λάζους συγχρόνως, οξύθυμος ο γέρων εις άκρον, ένα δεξιά και άλλον αριστερά, να τους σφάξη όλους επάνω εις την αλαζονείαν του».

*

«Υψηλόσωμος άνθρωπος, κουλουριασμένος τοξοειδώς, εις το χείλος αποτόμου σκοπέλου, έκλινε προς το κύμα, ως να έπλυνε τους πόδας του. Αι κνήμαι του ημιβυθισμένα εις την θάλασσαν, κρύαν εν τη νυκτί. Φάντασμα, λευκαίνον τα φανταστικά ιμάτιά του. Μάγισσα, μαγεύουσα τα εύμορφα ναυτόπουλα. Με την μίαν χείρα κρατεί κάμακα και προσπαθεί να καμακίση εις το βάθος του σειομένου, του προξενούντος ίλιγγον πυθμένου, πράγμα τι, το οποίον βλέπει και πάλιν δεν βλέπει. Με την άλλην κρατεί ελαφρόν σιδηρόν πυροφάνιον, εμπепορπημένον από της οσφύος του, προς το πέλαγος τείνον, εν ώ σχίζαι δαδός, καίουσαι, διαχέουσι φαεινόν σέλας, φλογίζον λαμπρώς μέγαν κύκλον πέριξ, εντός του οποίου ο μαύρος τοξοειδής εκείνος όγκος παλαίει, ως να θέλη να πνιγή και πάλιν ως να μη θέλη. Κινείται, τέρας αμφίβιον, κινείται μετ' αυτού και ο φωτεινός κύκλος ηρέμα, περηγούμενος την ακτήν την βραχώδη, αναβαίνων, καταβαίνων, ως μετέωρον από του ουρανού καταπεσόν, ως φλοξ από του κύματος αναδύσα, την κύκλω βραχώδη ακτήν ζωογονήσασα, ης οι απότομοι σκόπελοι, μετακινούνται, θαρρείς, φωσφορίζοντες, δαιμόνια από το επάνω υψούμενον γυμνόν Κουρούπι κατακρημισθέντα, να πνιγώσιν εις τα πέλαγος. — Τι πράμα νάνε αυτό, Αϊγιάννη μ'! Αϊγιάννη μ'! τι πράμα νάνε αυτό! Επανελάμβανεν ο βοσκός, ο γέρω-Αρνάκιας, εις τον άγιον Ιωάννην σ' το Κάστρο, φυλάττων τα προβατάκια του, μη γνωρίζων ότι ο κυρ-Δημάκης, καθώς ήτο λαμπρός αλιεύς των ακρογιαλών την ημέραν, ούτως ηδύνατο να ήναι και την νύκτα».

***

Θραύσματα όλα τούτα, ωσάν να θέλει ο κτίστης βιαστικά να σηκώσει τον πετρότοιχο για να "σκεπάσει" τρυφερά τη χαρά, τη νοσταλγία, το ανείπωτο.